

РЕШЕНИЕ

№ 890

гр. Стара Загора, 24.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, Ш-ТИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ,
в публично заседание на четвърти октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Емилия Енчева

при участието на секретаря Ивелина Б. Костова
като разглежда докладваното от Емилия Енчева Гражданско дело №
20225530102027 по описа за 2022 година

Предявен е иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 1, пр. 3 от ЗОДОВ.

Ищецът Т. И. Г. твърди в исковата си молба, че Районна прокуратура гр. Стара Загора образувала досъдебно производство № 1228 з.м. 503/2015 г. по опис на ОД - МВР гр. Ст.Загора за извършено престъпление по чл. 343, ал.1,б. А вр. чл. 342 ал. 1 от НК.

Сочи, че с постановление от 17.02.2017 г. срещу Т. И. Г. било повдигнато и предявено обвинение за извършено престъпление по чл. 343, ал.1,б. А вр. чл. 342 ал. 1 от НК и му била наложена мярка за неотклонение „Подписка“.

Твърди, че Районна прокуратура Стара Загора внесла в Районен съд Стара Загора обвинителен акт срещу Г. по горепосоченото досъдебно производство и било образувано НОХД 1182/2017 г. С протоколно определение от 18.10.2017 г. съдебното производство било прекратено и делото върнато на Районна прокуратура.

С постановление от 29.06.2018 г. по преписка 5006/2015 г. на Районна прокуратура Стара Загора производството било прекратено. Постановлението не било обжалвано и влязло в сила.

За времето през, което срещу него било водено горепосоченото производство Г. е претърпял болки и страдания, изразяващи се в емоционално, психическо и физическо страдание. Не е бил работоспособен и не е могъл да реализира трудови доходи, да се издържа и да помага на семейството си. Самият факт, че имал образувано наказателно производство срещу него му било действало негативно и го е тласкало към физическо и психическо страдание.

Фактът, че имал образувано наказателно производство срещу него, набързо се разгласил в населеното място, където живее и по този начин се уронил престижа, достойнството му и неговата чест и на семейството му. Много трудно му е било да възстанови доверието в хората. Въпреки неговите обяснения, че делото било прекратено и е станала грешка, то голяма част от хората не му повярвали, а близките му и до ден днешен се отнасяли подозрително към него. Особено фрапиращ бил фактът, че Г. се намирал в чувствителна възрастова група и предприетата репресия спрямо него му оказвала изключително влияние върху достойнството и честта.

Моли съда да осъди прокуратурата на Република България да му заплати обезщетение за причинените му нематериални вреди, представляващи болка, страдания, чувство на безсилие, злепоставяне пред обществото, близки и приятели, стрес, притеснение, тревожност, загуба на самочувствие, изгубване на доверие в институциите, отражение върху емоционално и психическо състояние, безсъние, загуба на часове от живота му по задължението му за участие в наказателното производство в размер на 5000 лв. и законната лихва от датата на прекратяване на наказателното производство 29.06.2018 до окончателно изплащане на присъденото обезщетение, както и направените разноски.

В законоустановения едномесечен срок е постъпил писмен отговор от Прокуратурата на Република България, в който заявяват, че исквата претенция била за обезщетяване на претърпени нематериални вреди - в размер на 5000 /пет хиляди/ лева, претърпени от обвинение за престъпление по чл. 343, ал. 1, б. "а", вр. с чл. 342, ал. 1 НК, по досъдебно производство № 1228зм-5033/2015 г., по описа на ОД на МВР-Ст. Загора, което с постановление от 29.06.2018 г., по преписка № 5006/2015 г. на РП-Стара Загора е било прекратено наказателното производство, до окончателното изплащане на претендираната сума, ведно със законната лихва и направените разноски.

Сочат, че досъдебното производство било започнало на 16.12.2015 г. при условията на чл. 212, ал. 2 НПК - със съставяне на протокола за първото действие по разследването, за извършено престъпление по чл. 343, ал. 1, б. "б", вр. с чл. 342, ал. 1 от НК.

С постановление на разследващия орган от 17.02.2017 г. в качеството на обвиняем е бил привлечен ищецът Т. И. Г. за престъпление по чл. 343, ал. 1, б. "а", вр. с чл. 342, ал. 1 от НК. По отношение на същият е била взета мярка за неотклонение „Подписка“.

Твърдят, че на 11.04.2017 г. е бил изготвен обвинителен акт против Т. И. Г. за престъпление по чл. 343, ал. 1, б. "а", вр. с чл. 342, ал. 1 от НК, който на основание чл. 247, ал. 1, т. 1 от НПК, е бил внесен в Районен съд - Стара Загора, ведно с досъдебно производство №1228 зм-503/2015 г., по описа на ОД на МВР - Стара Загора, преписка № 5006/15 г., по описа на РП - Стара Загора, за образуване на производство пред първа инстанция. Образувано е било НОХД №1182/2017 г., по описа на РС - Стара Загора, НК, VIII НС.

Заявяват, че с определение на първоинстанционния съд от 18.10.2017 г. съдебното производство по НОХД №1182/2017 г. е било прекратено и делото е било върнато на Районна прокуратура за отстраняване на допуснатото отстранимо съществено нарушение на процесуалните правила при изготвяне на обвинителния акт.

С постановление на наблюдаващия прокурор от 04.12.2017 г. мярката за неотклонение „Подписка“ е била отменена.

След връщане на делото е било проведено допълнително разследване, при което е била назначена и изготвена тройна автооценителна експертиза, според която причинените имуществени вреди на лек автомобил марка "БМВ 330 ХД" възлизали на обща стойност от 4949.72 лв. (по-малки в сравнение с определените от първоначалната автооценителна експертиза). Същите са били под стойността на 14 минимални работни заплати в страна, равнявали към момента на увреждането на 5320 лв. Т. е. констатирана била липсата на обективен елемент от състава на престъплението-значителни имуществени вреди по смисъла на чл. 343, ал. 1, б. "а" от НК.

С постановление на РП - Стара Загора от 29.06.2018 г. е било прекратено наказателното производство по досъдебно производство №1228 зм-503/2015 г., по описа на ОД на МВР-Стара Загора, водено срещу Т. И. Г. за престъпление по чл. 343, ал. 1, б. "а", вр. с чл. 342, ал. 1 от НК. Постановлението не е обжалвано и е влязло в законна сила на 27.07.2018 г.

Считат предявения иск за допустим, но неоснователен и недоказан по основание и размер поради следните съображения:

Наличието на действително търпени вреди било елемент от фактическия състав на отговорността по чл. 2 ЗОДОВ, а ищецът не бил ангажирал доказателства за претърпените морални и имуществени вреди /липсват приложени доказателства за платено адвокатско възнаграждение за оказана правна помощ по наказателното производство/, пряка и непосредствена последица от незаконното обвинение. Ищецът не бил представил доказателства за съществуваща пряка причинна връзка между твърдените морални вреди, изразили се в негативни емоции, психическо и физическо страдание, че имал образувано

наказателно производство срещу него и впоследствие бил обвинен в извършването на престъпление. Не били представени доказателства органи на Прокуратурата на Р. България да били извършвали спрямо последния действия извън правно регламентирани в хода на наказателното производство.

Изложените обстоятелства в исковата молба не сочили на необичайно претърпени неудобства от воденото наказателно производство. Претенцията не била съобразена с вида, характера и интензитета на упражнената принуда. Наказателното обвинение по настоящото производство било в рамките на една година и четири месеца от привличане на ищеца в качеството на обвиняем на до постановяване на прекратителния акт, като спрямо ищеца е била взета най-леката мярка за неотклонение „Подписка“ и нямало данни да били прилагани други мерки на процесуална принуда. С оглед твърденията и ангажираните доказателства производството срещу ищеца било приключило в разумни срокове.

Възразяват срещу твърдението на ищеца за вреди, които са се изразили в загуба на трудови доходи, тъй като от представеното постановление за привличане на ищеца към наказателна отговорност било видно, че към началния момент на увреждането ищеца не бил работил. По досъдебното производство била приложена Декларация за семейно, материално и имотно състояние на ищеца от 17.02.2017 г. (л.56, т.ІІ от ДП), в която бил деклариал, че не получавал доходи от трудови възнаграждения, нямал доходи от свободни професии, наеми и хонорари. Поради това било обективно невъзможно наличие на причинна връзка между незаконното обвинение и претендираните вреди.

Независимо от прекратителния прокурорски акт, който доказвал претенцията за неимуществени вреди по основание, ПРБ следвало да бъде освободена от отговорност, тъй като ищецът бил станал причина за образуването на наказателно производство. Деянието обаче съставлявало административно нарушение и именно това виновно противоправно поведение на ищеца била единствена причина за започване на наказателното производство. Налице било виновно съпричиняване на вредите.

Сочат, че съгласно Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС по т. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК, Държавата не отговоря за вреди, ако увреждането е причинено по изключителна вина на пострадалия - чл.5 ЗОДВПГ. В този случай се изследва доколко поведението на пострадалия е в причинно следствена връзка с настъпилия вредоносен резултат от незаконното действие на държавния орган и доколко го освобождава от отговорност. Ако единствен каузален фактор е поведението на пострадалия, държавният орган не отговоря. Ако само е допринесъл - обезщетението се намалява с оглед особеностите на всеки конкретен случай (чл. 5, ал. 2 ЗОДВПГ).

Възразяват срещу размера на претендираното обезщетение за неимуществени вреди от 5000 лева, като завишен и не в съответствие с чл. 52 ЗЗД. Обезщетението за неимуществени вреди се обуславяло от всяка отделна фактическа обстановка, поради което съобразно общите правила на гражданското съдопроизводство, всяка от страните следвало да докаже релевантните за спора факти. Едва при ангажиране на доказателства за наличието на претърпени неимуществени вреди и на основание чл. 52 от ЗЗД, съдът следвал да определи глобално размера на дължимото обезщетение по справедливост. При определяне на размера на обезщетението, съдът следвал да има предвид като фактори обуславящи по-нисък размер на обезщетение обстоятелството, че наказателното производство било приключило на етап досъдебно производство в кратък срок.

Предявената претенция за неимуществени вреди в размер на 5000 лева била прекомерна и не е съобразена с разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД и трайната съдебна практика.

Според възприетото в т.11 на ППВС № 4/1968 г., въпрос на фактическа преценка, с оглед конкретните факти и обстоятелства, както и личността на увредения било определянето на конкретния паричен еквивалент на обезщетението за неимуществени вреди. Съгласно константната съдебна практика, размерът на обезщетението за неимуществени вреди бил свързан с критерия за справедливост, дефиниран в чл. 52 ЗЗД, като справедливостта не била абстрактно понятие, а се извеждала от преценката на конкретни обстоятелства. В случаите на причинени неимуществени вреди по чл.2, ал.1 ЗОДОВ, от значение било как обвинението в извършване на престъпление се било отразило върху здравето, личния живот, чувствата, честта и достойнството на увредения. Следвало да се има предвид, че паричното обезщетение за моралните вреди следва да съответства на необходимото за преодоляването им и, че не било проява на справедливост, а било в дисхармония със справедливостта определяне на парично обезщетение по-голямо от

необходимото за обезщетяване на претърпените вреди /вж. Решение № 832/10.12.2010 г., НД №593/2010г., IV ГО на ВКС/.

Твърдят, че според законовия критерий, обезщетението следвало да било съобразено с вида и характера на упражнената процесуална принуда, с продължителността и интензитета на претърпените негативни изживявания и с причиненото здравословно увреждане, ако било настъпило такова. „Като база за определяне паричния еквивалент на неимуществените вреди следва да служи още икономическия растеж, стандарта на живот и средностатистическите показатели за доходите и покупателните възможности в страната към датата на увреждането, както и обстоятелството, че осъждането само по себе си също има ефект на репарация. Размерът на обезщетението не следва да бъде и източник на обогатяване на пострадалия.“

Възразяват срещу искането за присъждане на законна лихва върху търсеното обезщетение от датата на постановяване на прекратителния акт. При уважаване на иска, законна лихва се дължала най-рано от датата, на която постановлението за прекратяване на наказателното производство било влязло в сила /стабилизирано/ т. 4 на ТР № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС по т. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК.

Ищецът не бил ангажирал доказателства в подкрепа на твърденията си за негативни последици - негативни емоции, психическо и физическо страдание, че обвинен в извършването на престъпление, както и те да били пряк резултат от процесното обвинение.

Ако съдът приеме, че Прокуратурата на РБ следвала да носи отговорност за тази сума, следва отново да намери приложение чл. 5, ал.1 ЗОДОВ - освобождаване от отговорност.

Възразяват срещу искането на ищеца за разпит на двама свидетели, но не сочи имената им, както и конкретните обстоятелства, които ще установява чрез показанията на всеки един от тях. Съгласно чл. 156 и чл. 159, ал. 2 ГПК, в доказателственото си искане страната посочва фактите и средствата, чрез които те ще бъдат доказани, а съгласно ал. 2, в искането за допускане разпит на свидетел страната посочва за кои факти ще бъде разпитван, трите му имена и адреса, когато иска призоваването му.

Възразяват срещу искането на ищеца за присъждане на всички направени разноски по настоящото производство. В петитума на исковата молба се съдържало искане за заплащане на разноски по настоящото дело, но според получените в Прокуратурата на РБ /ВКП/ съдебни книжа липсват доказателства за уговорено и изплатено адвокатско възнаграждение в конкретен размер. Разноски се дължали съобразно уважената част на исковата претенция /чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ, чл. 78, ал. 1 ГПК/ или доказателства за други направени разноски.

В хода на производството по делото следвало да се имат предвид задължителните указания по т. 1, т. 2 и т. 3 на ТР №6/06.11.2013 г. на ВКС, по т. д. № 6/2012 г. на ОСГТК. Съгласно т. 1, разноски за адвокатско възнаграждение се присъждали, когато страната била заплатила възнаграждението. В договора за правна помощ следвало да е вписан начина на плащане - ако е по банков път, задължително се представят доказателства за това, а ако е в брой, то тогава вписването за направеното плащане в договора за правна помощ е достатъчно и има характер на разписка. Съгласно т.2 и 3, страната следвало да представи списък за разноски по чл. 80 ГПК, дори когато е направила само един разход в производството, за който не било представено доказателство, а при намаляване на подлежащото на присъждане адвокатско възнаграждение, поради прекомерност по реда на чл. 78, ал. 5 ГПК, съдът не бил обвързан от предвиденото в пар. 2 от Наредба №1/09.07.2004 г. ограничение и бил свободен да намали възнаграждението до предвидения в същата наредба минимален размер /т.3/.

Съдът, като обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, съдът намира за установена следната фактическа и правна обстановка:

По делото е приложено постановление от 17.02.2017 г., видно от което лицето Т. И. Г. е било привлечено в качеството на обвиняем за престъпление/я по чл. 343, ал. 1, б. „а“ във вр. с чл. 342, ал. 1 от НК и му е била наложена мярка за неотклонение „Подписка“.

С протоколно определение от 18.10.2017 г. от н.о.х.д № 1182 по описа за 2017г. на

Старозагорски районен съд съдебното производство е прекратено на основание чл. 288, ал. 1 от НПК и делото е върнато на Районна прокуратура Стара Загора за прецизиране на обвинението и за съобразяване с обстоятелствената и диспозитивна част на обвинителния акт.

Видно от постановление № 5006/2015 г. от 29.06.2018 г. на основание чл. 199 от НПК и чл. 243, ал. 1, т. 1 вр. с чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК наказателното производство е прекратено по ДП №1228 зм-503/15г. по описа на ОД на МВР – Стара Загора, образувано за престъпление по чл. 343, ал. 1, б. „Б“ вр. чл. 342, ал. 1 от НК и водено срещу Т. И. Г. за престъпление чл. 343, ал. 1, б. „А“ вр. с чл. 342, ал. 1 от НК.

Съдът намира от така изложената фактическа обстановка, че е предявен осъдителен иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

За да възникне притезателното право на увредения за обезвреждане на неимуществените вреди, причинени му от орган на Прокуратурата на Република България, вследствие на повдигане на незаконно обвинение, трябва в обективната действителност да бъдат осъществени следните материални предпоставки /юридически факти/: 1/ на ищеца да му е повдигнато обвинение от Прокуратурата на Република България за извършено от него престъпление; 2/ съдът да е оправдал подсъдимия с влязла в сила присъда, или наказателното производство да е прекратено с постановление за прекратяване, като в този случай повдигнатото му обвинение е незаконно; 3/ подсъдимият да е претърпял неимуществени вреди и 4/ причинените неимуществени вреди да са необходима, закономерна, естествена последица от повдигнатото незаконно обвинение, т. е. да е налице причинно-следствена връзка между наказателното производство, по което е било повдигнато незаконното обвинение и причинения вредоносен резултат. Отговорността на прокуратурата за повдигане на незаконно обвинение е обективна, като тя не е предпоставена от виновното поведение на съответно длъжностно лице при прокуратурата или администрацията – арг. чл. 4, предл. последно ЗОДОВ.

Важен е фактът на засягане на личната сфера, който настъпва от момента, в който спрямо съответното лице се извършват действия във връзка с образуваното срещу него наказателно производство, от което следва да се счита, че е ангажирана наказателната му отговорност и че от проведеното срещу него наказателно преследване до прекратяване на досъдебното производство, поради неизвършване на деянието или поради неговата несъставомерност, то може да претърпи вреди, отговорна за които е държавата на основание по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ.

Ето защо, съдът намира, че с оглед доказателствата по делото, са налице първите два елемента от фактическия състав на отговорността по чл. 2 от ЗОДОВ, във вр. с чл. 45 от ЗЗД, извършени спрямо ищеца Т. Г. от страна на Прокуратурата като държавен орган деяния /актове, действия и/или бездействия/ и тяхната незаконосъобразност. А именно се установи, че на ищеца му е било повдигнато обвинение от Прокуратурата на Република България за извършено от него престъпление и наказателното производство е било прекратено с постановление за прекратяване.

По отношение на другите две кумулативни предпоставки за ангажиране на отговорността по ЗОДОВ - настъпили неимуществени вреди и тяхната причинно-следствена връзка с деянията на ответника, следва да се отбележи, че държавата дължи обезщетение за всички преки и непосредствени вреди, произхождащи от увреждането. Преки са вредите, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат и адекватно следствие от увреждането.

Освен преки, вредите следва да бъдат и непосредствени, т. е. да са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. Наличието на тези два кумулативни елемента от фактическия състав на деликтната отговорност по ЗОДОВ - вреди и причинна връзка с деянието на ответника, обаче не се предполага и те не възникват автоматично с прекратяване на наказателното производство или с оправдаването на лицето от съда, тъй

като липсва законова презумпция в тази насока, а тези две предпоставки следва да се установят във всеки конкретен случай и да се докажат от ищеца при условията на пълно и главно доказване.

От наличните по делото данни, съдът намира, че ищецът не ангажира никакви доказателства в подкрепа на твърденията си, че е претърпял неимуществени вреди, нито пък наличието на причинно-следствена връзка между вредите и незаконното обвинение. В тежест на ищеца е да докаже твърдените от него обстоятелства, а именно: в какво се изразяват болката, страданията, чувството на безсилие, zlepоставяне пред обществото, близки и приятели, стрес, притеснение, тревожност, загуба на самочувствие, изгубване на доверие в институциите, отражение върху емоционално и психическо състояние, безсъние, загуба на часове от живота му по задължението му за участие в наказателното производство, както и да ангажира конкретни доказателства за това. Поради това, липсват два от необходимите елементи от фактическия състав, за да бъде ангажирана отговорността на ответника.

От всичко гореизложено, съдът стигна до извода, че претенцията е остана недоказана и поради това е неоснователна. Като такъв, предявеният иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ следва да бъде отхвърлен изцяло.

Водим от горните мотиви, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Т. И. Г. ЕГН ***** чрез адв. С. М. П. от АК гр. Ст. Загора против ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ - София, бул. Витоша 2, иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, обезщетение за причинените му нематериални вреди, представляващи болка, страдания, чувство на безсилие, zlepоставяне пред обществото, близки и приятели, стрес, притеснение, тревожност, загуба на самочувствие, изгубване на доверие в институциите, отражение върху емоционално и психическо състояние, безсъние, загуба на часове от живота му по задължението му за участие в наказателното производство в размер на **5000 лв.** и законната лихва от датата на прекратяване на наказателното производство 29.06.2018г. до окончателно изплащане на присъденото обезщетение, като **НЕОСНОВАТЕЛЕН и НЕДОКАЗАН**.

Решението подлежи на въззивно обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните, пред Старозагорски Окръжен съд.

Съдия при Районен съд – Стара Загора: _____